ROK XI

WIADOMOŚCI PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

№ 22

ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

WARSZAWA, DNIA 15 LISTOPADA 1936 R.

POLSKA MISJA GOSPODARCZA WE FRANCJI

Pod przewodnictwem Prezesa Centralnego Związku Przemysłu Polskiego, p. Ministra H. Strassburgera, udała się do Francji misja przemysłu polskiego w składzie 18-tu osób. Celem misji, która bawiła we Francji od 25 do 31 października r. b., było omówienie z przemysłem francuskim spraw, związanych ze zwiększeniem wzajemnych obrotów towarowych w zakresie artykułów przemysłowych. Środkiem, zmierzającym do tego celu, było nawiązanie jaknajliczniejszych kontaktów z możliwie szerokim gronem przemysłowców francuskich. Podróż przemysłowców polskich była jednym z wyników rozmów polskiego i francuskiego Ministrów Przemysłu i Handlu — podczas pobytu we wrześniu r. b. Ministra P. Bastida w Warszawie.

Należy stwierdzić, że jeśli chodzi o nawiązanie owych kontaktów — to misja odniosła niewątpliwy sukces. Na terenie Izb Przemysłowo-Handlowych — paryskiej i kilku prowincjonalnych, na zebraniach i przyjęciach, zorganizowanych przez Ambasadę Polską w Paryżu, francuskie Ministerstwo Przemysłu i Handlu, Grupę Przemysłowców Francuskich pracujących w Polsce, Konfederację Generalną Przedsiębiorców Francuskich, Zrzeszenie Ekspansji Ekonomicznej, Komitet Radców Handlu Zagranicznego i innych — misja polskich przemysłowców zetknęła się z kilkuset decydującymi w przemyśle francuskim osobistościami. We wszystkich tych kontaktach dawano ze strony polskiej wyraz tezie, iż wzmożenie wzajemnych obrotów — do których zgodnie dążą Rządy i sfery gospodarcze obu krajów — może i powinno mieć miejsce pod warunkiem znacznego zwiększenia wywozu polskiego do Francji.

Pogląd ten znalazł też sformułowanie w protokóle posiedzenia, jakie odbyło się dn. 29 października r. b. u Ministra P. Bastida — w obecności Ambasadora Rzplitej Polskiej w Paryżu, J. Łukasiewicza. Protokół stwierdza, że badania wymiany towarowej między obu krajami wykazują niski jej poziom, nie odpowiadają ani potrzebom ani możliwościom obydwu krajów i powinny być obustronnie podwyższone przez wspólną i ciągłą akcję. Sytuacja Polski w stosunku do Francji, zarówno jeśli chodzi o import jak o zobowiązania finansowe wskazuje, iż na szczególną uwagę zasługuje sprawa eksportu polskich produktów do Francji, zwłaszcza że rynek francuski z natury rzeczy ofiarować może polskiemu eksporterowi wyższe niż dotychczas możliwości. Sprawa zwiększenia eksportu francuskiego do Polski musi być rozważana pod tym samym kątem widzenia.

W wyniku powyższych rozważań został powołany stały Komitet współpracy przemysłowej polsko-francuskiej, który zbierać się będzie w Paryżu i w Warszawie a którego zadaniem jest:

przestudiowanie możliwości zwiększenia obustronnej wymiany towarowej,

ułatwienie bezpośrednich kontaktów między zainteresowanymi ośrodkami,

przygotowanie dla obu Rządów wniosków, w zakresie realizacji prac Komitetu.

Do Komitetu powołani zostali ze strony polskiej p. Dr. Paweł Minkowski jako przewodniczący, oraz jako członkowie pp.: Dr. Roger Battaglia, Prezes Julian Cybulski, Senator Tadeusz Karszo-Siedlewski, Generał Feliks Maciszewski, Inż. Tadeusz Zamoyski; ze strony francuskiej — p. Fougère, Prezes Zrzeszenia Ekspansji Ekonomicznej — jako przewodniczący, oraz jako członkowie pp.: Huet, przewodniczący grupy przemysłów francuskich w Polsce, Robichez, dyrektor Centralnego Komitetu Wełnianego, Parent, vice-prezes Centralnego Komitetu Węglowego, Gounod — vice-prezes Związku Przemysłu Chemicznego, Spitzer — Generalny Dyrektor Banku Francusko-Polskiego. Ponadto, Rządy wyznaczyły w charakterze obserwatorów swych delegatów do Komitetu; są to — ze strony polskiej Radca Handlowy Ambasady Polskiej w Paryżu, p. Henryk Stebelski, ze strony francuskiej — Szef Gabinetu Ministra Handlu, p. Hervé Alphand.

Natychmiast po wyjeździe polskiej misji gospodarczej, Komitet współpracy przystąpił do konkretnych studiów nad możliwością rozszerzenia wzajemnej wymiany towarowej. Prace Komitetu z natury rzeczy potrwać będą musiały czas dłuższy, zanim doprowadzą do konkretnych rezultatów. W pierwszym etapie została obustronnie stwierdzona możność podwyższenia wymiany towarowej w zakresie wielu ściśle oznaczonych artykułów.

Jeśli chodzi o przemysł chemiczny, to oddawna już istnieją bliskie i przyjazne kontakty między wytwórczością polską i francuską — zarówno w formie bezpośredniej współpracy wielu przedsiębiorstw, jak współdziałania obu naczelnych ugrupowań przemysłu chemicznego, a więc

Związku Przemysłu Chemicznego w Polsce i we Francji. W tej sprawie został złożony specjalny komunikat Komitetowi współpracy, stwierdzający zgodny pogląd na konieczność zwiększenia obustronnej wymiany towarowej w zakresie artykułów chemicznych oraz decyzję najdalej posuniętego ułatwiania kontaktów między zainteresowanymi przemysłami. Ta ogólna deklaracja jest realizowana w konkretnej pracy, dotyczącej szeregu artykułów chemicznych.

Wynik dotychczasowych poczynań należy ocenić pozytywnie. Strona polska miała bowiem możność przedstawienia szerokiemu gronu przemysłowców francuskich swego punktu widzenia, który naogół znalazł należyte zrozumienie. Obustronna dobra wola niewątpliwie zdoła doprowadzić do realizacji zasadniczego celu, jakim jest znaczne zwiększenie wymiany towarowej między Polską a Francją — drogą zwiększenia wywozu francuskiego na rynek polski, przez zwiększenie wywozu polskiego na rynek francuski.

POSIEDZENIE PLENARNE SEKCJI EKSPORTOWEJ ZWIĄZKU PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

W dn. 12 listopada odbyło się posiedzenie plenarne Sekcji Eksportowej Związku Przemysłu Chemicznego. Posiedzenia Sekcji spełniają dwojakie zadanie; z jednej strony są one okazją do wysłuchania referatu o bieżących zagadnieniach gospodarczych, związanych z obrotem z zagranicą, z drugiej — zaś stanowią bezpośrednie zetknięcie władz Związku z przedstawicielami przedsiębiorstw zrzeszonych, które daje sposobność wymiany poglądów.

Posiedzenie, w obecności przedstawicieli Min. Przemysłu i Handlu w osobach pp. Nacz. Dr. Łychowskiego i Konopskiego i Państwowego Instytutu Eksportowego w osobach pp. Inż. Wolskiego, Dr. Wiczkowskiego i Dadlezowej, oraz w obecności przedstawicieli z górą 40 przedsiębiorstw — zagaił Przewodniczący Sekcji Eksportowej, p. Inż. Feliks Wiślicki, Prezes Związku.

W przemówieniu swym p. Wiślicki podkreślił, że eksporter polski nie zdaje sobie jeszcze w pełni sprawy ze skutków, które wywoła niedawna dewaluacja pięciu walut. Dewaluacja ta przyszła w okresie wzrastającej konjunktury światowej; objawy wzrostu konjunktury dają się odczuwać i w naszym gospodarstwie. Produkcja chemiczna polska, jak wiadomo nastawiona jest przede wszystkim na rynek wewnętrzny, jednakże byłoby nieostrożnym opierać się wyłącznie na tym rynku; w działalności przemysłowej możność eksportowania, zachowanie ofensywnego kontaktu z rynkiem światowym stanowi zawsze swoistą klapę bezpieczeństwa. O potrzebie podtrzymywania wysiłków eksportowych decydują inne jeszcze względy. Konieczności ogólno-gospodarcze, jak konieczność czynnego salda, obrotów handlowych i zrównoważonej gospodarki dewizowej — szczególnie jaskrawo zarysowują się w przemyśle chemicznym. Przemysł ten oparty jest u nas w bardzo znacznym stopniu — i przez długie jeszcze lata oparty będzie o maszyny, aparaty, licencje, a często i o surowce pochodzenia zagranicznego. Usiłowania zatym przemysłu chemicznego polskiego winny tembardziej iść w kierunku aktywizacji bilansu wymiany surowców i produktów chemicznych z zagranicą.

Po przemówieniu p. Wiślickiego zabrał głos p. Henryk Taubenfeld p. o. dyrektora Rady Handlu Zagranicznego wygłaszając referat na temat skutków ostatnich zjawisk gospodarczych w stosunku do polskiego handlu zagranicznego.

Referent rozpoczął od wnikliwej analizy rewaloryzacji walut w okresie po wojnie, wskazując że rewaloryzacja ta, w parze ze zmianami struktury gospodarczej szeregu państw stworzyła w okresie do r. 1931 tylko pozory trwałej stabilizacji walut, rewolucjonizując równocześnie wymianę handlową przez np. nadwartościowanie funta angielskiego lub podwartościowanie franka.

Wstrząs spowodowany kryzysem produkcyjnym, który rozpoczął się w r. 1929 wywołał zaburzenia walutowe, w wyniku których utworzyły się trzy bloki; trzy zasadnicze systemy walutowe; blok dewaluacyjny funta i szterlinga, blok walut reglamentowanych i blok złoty, z których ostatni przestał istnieć obecnie.

W szeregu wymownych przykładów mówca przedstawił niesłychaną komplikację przepisów reglamentujących dewizy, ich rozmaitą technikę i odmienne cele. W szczególności posługiwał się przytym przykładami, dotyczącymi państw Ameryki Południowej i stosunków gospodarczych tych państw z Niemcami, które, jak wiadomo, są krajem waluty o kilkunastu rzeczowo i kierunkowo zindywidualizowanych parytetach.

Manipulacje walutami, są, zdaniem referenta, wywołane przede wszystkim względami natury wewnętrznej, jak sprawa poziomu cen i kosztów produkcji, sprawy budżetów; kredytu publicznego i prywatnego. Te właśnie względy, m. in., nakazują Polsce utrzymać parytet walutowy na niezmienionym poziomie.

Oczywiście, mimo iż względy wewnętrzne przeważają przy rozstrzygnięciu kierunku polityki walutowej — wpływ tych rozstrzygnięć na obroty światowe jest olbrzymi. Wystarczy zastanowić się nad tendencjami do bilateralizmu w obrotach płatniczych, aby rozumieć że zasada wyrównanych dwustronnie sald płatniczych automatycznie przyczynia się do zmniejszenia obrotów.

Analiza polskiego handlu zagranicznego w roku 1936 wykazuje wszystkie wpływy opisanych zjawisk. Wzrost produkcji, wywołuje nieuchronny wzrost przywozu surowców, częściowo tylko skompensowany wzrostem wywozu i to wyłącznie, dzięki specjalnej naszej polityce, produktów rolnych. Eksport przemysłowy, broniący naogół swych pozycji w wywozie do państw europejskich, nie może rozwinąć się w kierunku państw zamorskich wskutek braku sieci układów, ułatwiających przede wszystkim pod względem walutowym — penetrację na te rynki, jak również wskutek swych stosunkowo szczupłych rozmiarów, utrudniających założenie sieci domów handlowych i agentów.

Kończąc swój referat p. Taubenfeld podkreślił, że ostatnia dewaluacja pięciu walut, zdaniem jego, nie przyczyniła się do istotniejszej zmiany warunków handlu światowego. Zarządzenia ochronne z zakresu popierania eksportu już funkcjonują i pozwolą przetrwać okres przejściowy. Zadania organizatorów eksportu nie uległy zmianie.

W dalszej części zebrania zabrał głos Dr. Andrzej Marchwiński, przedstawiając położenie wywozu chemicznego w trzech kwartałach roku bież.

Eksport ten przeżył pewne przesilenie, zwłaszcza w początku roku. W pierwszym kwartale zmniejszenie wywozu, w porównaniu z odpowiednim okresem roku ubiegłego, wynosiło aż 18%, w drugim kwartale spadek był już mniejszy — 14%, wreszcie w trzecim ograniczył się do 10%. Ewolucja cyfr tych dowodzi, że na eksporcie chemicznym szczególnie ostro odbiło się przesilenie, które przeżywał przemysł polski na przełomie 1935 i 1936, że natomiast wprowadzenie formalności dewizowych, wbrew przypuszczeniom, nie odbiło się niekorzystnie na prężności tego wywozu.

Mówca krótko scharakteryzował przyczyny, które wpłynęły na zmniejszenie wywozu poszczególnych produktów. Przyczyny te wskutek znacznego zróżniczkowania wywozu chemicznego są rozmaite. Eliminując czynniki przypadkowe — dojść należy do wniosku, że przede wszystkim utrudnienia reglamentacyjne i dewizowe wpływają na zmniejszenie wywozu chemikalii, w mniejszym zaś stopniu poziom cen światowych. Horoskopy na przyszłość są raczej pomyślne.

W sprawie wpływu ostatnich dewaluacji — mówca powołał się na artykuł w Nr. 20 „Wiadomości Przemysłu Chemicznego", stwierdzający, że, poza wyjątkami, dewaluacje te nie powinny wywrzeć większych skutków na sytuację eksportu.

Na zakończenie mówca złożył krótkie sprawozdanie z działalności Związku, podkreślając że obok zwykłej działalności w zakresie spraw traktowanych, finansowania eksportu i informacji handlowych — Związek wydaje zaświadczenia walutowe i prowadzi obszerną działalność informacyjno-pośredniczącą przy wiązanych transakcjach kompensacyjnych.

Po referatach odbyła się interesująca dyskusja, w której zabierali głos pp.: Dyr. Brzezowski, p. Freider, Dyr. Podraszko, oraz Dyr. Schönberg.

ZNIŻKI CELNE

Nowe Rozporządzenie o zniżkach celnych i zwolnieniach od cła ogłoszone zostało w Dz. Ust. Nr. 83 z dn. 31 października r. b. pod poz. 576. Układ rozporządzenia nie odbiega od dotychczasowego, dzieląc zniżki celne na trzy kategorie, ujęte w wykazach. Wykaz Nr. 1 obejmuje zniżki celne udzielane za pozwoleniem Ministra Skarbu; wykaz Nr. 2 — na podstawie zaświadczeń Izby Przemysłowo-Handlowych; wykaz Nr. 3 — bez osobnych na to pozwoleń lub zaświadczeń. Rozporządzenie obowiązuje do dn. 30 kwietnia 1937; pozwolenia, wydane przez Ministra Skarbu na podstawie poprzednio obowiązujących rozporządzeń o zniżkach celnych, zachowują moc obowiązują również do dn. 30 kwietnia 1937.

Spośród artykułów, bezpośrednio interesujących przemysł chemiczny, Rozporządzenie obejmuje następujące zniżki celne, nieuwzględnione lub uwzględnione inaczej w poprzednich rozporządzeniach:

ogranicza zniżkę na masy plastyczne z poz. 488 do materiałów niewyrabianych w kraju,

wprowadza zniżkę celną na katalizatory przy utwardzaniu tłuszczów i olejów,

przesuwa szereg zniżek celnych na półprodukty organiczne z wykazu Nr. 2 do wykazu Nr. 1.

KRONIKA

Polskie Zakłady „Friddor" w Krakowie, ul. Wiślna 10, donoszą nam, iż są w stanie wykonywać wszelkie urządzenia chłodnicze dla przemysłu.

Targi Brytyjskie w r. 1937 odbędą się w dn. od 15 do 26 lutego w Londynie i w Birmingham.

Bliższych szczegółów dotyczących Targów udziela Komisarz Handlowy Dep. Handlu Zamorskiego, 35, Old Queen Street, London S. W. 1., lub Izba Handlowa w Birmingham, 95. New. Street, Birmingham 2.

Dn. 12 listopada r. b. odbyło się posiedzenie Zarządu Związku Przemysłu Chemicznego, na którym ustalono normy ofiar przedsiębiorstw chemicznych na pomoc zimową — zgodnie ze wskazówkami Naczelnego Komitetu Pomocy Zimowej. Szczegółowe wskazówki Związku w tej sprawie zostały przesłane fabrykom chemicznym i będą opublikowane w najbliższym numerze „Wiadomości Przemysłu Chemicznego".

NOWE ROZPORZĄDZENIA

W Dz. Ust. Nr. 86 z dn. 10 listopada r. b. ogłoszone zostało pod poz. 603 Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 21 października 1936 r. w sprawie ustalenia pozycyj taryfy celnej dla towarów, których przynależność taryfowa wzbudza wątpliwości.

Rozporządzenie to jest skodyfikowaniem szeregu okólników taryfikacyjnych, jakie były ogłaszane w swoim czasie w „Monitorze Polskim". W zakresie artykułów chemicznych przepisy dotyczą w szczególności roślin leczniczych, wód mineralnych, esencji i ekstraktów, kwasu chromowego oraz półproduktów organicznych.

ECHA

* Z okazji święta listopadowego odznaczony został Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski p. Inż. Feliks Wiślicki, Prezes Związku Przemysłu Chemicznego i Prezes Zarządu Tomaszowskiej Fabryki Sztucznego Jedwabiu.

Zasłużonemu działaczowi na polu przemysłu chemicznego składamy serdeczne powinszowania z powodu wysokiego odznaczenia.

ORJENTACYJNE CENY NIEKTÓRYCH WYTWORÓW PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

	Cena zł.
Aceton	320.—
Alkohol metylowy techniczny 98%	160.—
Alkohol metylowy czysty 100 %	220.—
* Amonjak skroplony za 1 kg NH_3	1.53
* Azotniak mielony za 1 kg % N_2	1.25
Azotan amonu	100.—
Azotyn sodowy	110.—
Benzol chem. czysty (łącznie z opłatą na fundusz drogowy zł. 12)	80.—
Benzol handlowy 90%, (łącznie z opłatą na fundusz drogowy zł. 12)	75.—
Bisulfat (kw. siarczan sodu)	13.50
* Boraks	75—85.—
Chloran potasu	175.—
Chlor ciekły	115.—
Chlorek cynku 50° Bé	30.—
Chlorek cynku w proszku biały	95.—
* Chlorek wapna bielący	30.60
Chlorek wapnia ($CaCl_2$)	18—20.—
Chlorobenzol	160.—
Chloroform czysty „purissimum"	660.—
Chloroform „pro narcosi" w opakowaniu 100,0	1.400.—
Chloroform „pro narcosi" w opakowaniu 50,0	1.700.—
Dwuchromian potasu	100.—
Dwuchromian sodu	75.—
Dwuwęglan sodowy	38.—
Eter siarkowy	385—425.—
Fenol czysty	195.—
Formalina 40%	160.—
Formalina 30%	140.—
* Gliceryna farmaceutyczna 30° Bé	240.—
* „ techniczna 85/88%	180.—
Karbid	49.—
Karbolineum	20.50
Krezol czysty	75.—
Klej kostny	180.—
Klej skórny	250.—
Kwas azotowy tech. 36°Bé za 100% HNO_3	85.—
Kwas cytrynowy zwykły	460.—
Kwas mrówkowy 80%	210.—
Kwas winowy zwykły	480.—
Kwas siarkowy 60° Bé	4.25
Kwas solny 19°/21° Bé	9.50
„ octowy techn. 30%	85.—
Mączka kostna odklejona 30% P_2O_5	15.—
„ rogowa 13/14%N_2	35.—
* Naftalin czysty w łuskach	48.—
Octan amylu	400.—
Octan metylu	300.—
Octan sodu	105.—
„ ołowiu	170.—
Oleina	185.—
Oleum 20%	12.75
Olej lniany	125.—
Olej kokosowy	98.—
Olej palmowy (z ziarn)	100.—
* Potaż kalcynowany 90/95%	120.—
* Potaż żrący topiony 88/92%	140.—
Saletra amonowa	100.—
Saletra potasowa	120.—
* Saletra sodowa przem.	58.—
Saletra sodowa rafin.	69.—
* Salmjak sublimowany	180.—
Siarczan amonu (frco stacja odbiorcza)	24.20
* Siarczan miedzi	55.—
* Siarczek sodu 60/62%	58.—
Smoła preparowana	14.50
Soda amonjakalna 98%	20.70
* „ kaustyczna 97,5% loco Podgórze	49.70
Sól glauberska krystaliczna	7.—
Sól Seignette'a (aptek)	420.—
Stearyna	170.—
Superfosfat 16% par. Warszawa luzem	10.75
Toluol czysty	95.—
Woda amonjakalna	43.—
Żelatyna techn.	450.—

Ceny powyższe są cenami hurtowemi i rozumieją się za 100 kg loco fabryka bez opakowania; ceny za produkty oznaczone gwiazdką rozumieją się wraz z opakowaniem.

Członkowie Związku Przemysłu Chemicznego otrzymują „Wiadomości Przemysłu Chemicznego" bezpłatnie.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Czackiego 1, telefon 510-14.

Wydawca: w imieniu Związku Przem. Chemicznego Rzplitej Polskiej — Dyrektor Związku Inż. EDMUND TREPKA

Redaktor: Inż. TADEUSZ ZAMOYSKI Druk L. Bogusławskiego i S-ki, Świętokrzyska 11.